

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 221 | Tarih 9-15 Eylül

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 49 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

13 Eylül: Kocaeli'nin Gebze ilçesinde Kerem Uzun isimli bir motosiklet sürücüsü dur ihtarına uymadığı iddiasıyla polis tarafından vurularak öldürüldü. Olayın ardından kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti.

14 Eylül: Burdur Açık Cezaevi'nde drenaj çalışması sırasında meydana gelen toprak kayması sonucu, çöken toprağın altında kalan N.H. adlı mahkûm hayatını kaybetti.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular

içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

10 Eylül: İstanbul'da bir fabrikanın önünde yaklaşık iki aydır eylem yapan işçilerle polis arasında çıkan çatışmada sekiz işçi hastaneye kaldırıldı.

14 Eylül: İstanbul'un Çatalca ilçesindeki Polonez fabrikasında sendikaya üye oldukları için işten çıkarılan ve 59 gündür grevde olan işçilerin eylemine polis bir kez daha müdahale etti. Aralarında Tek-Gıda-İş Sendikası yetkilisi Furkan Seyhan'ın da bulunduğu 80 işçi elleri arkadan kelepçelenerek gözaltına alındı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

12 Eylül: Halk TV muhabiri Ferit Demir, Narin Güran adlı küçük kızın şüpheli bir şekilde öldürülmesini haberleştirdiği canlı yayın sırasında güvenlik görevlileri tarafından durduruldu ve bakanların gelecek olması nedeniyle yayını kesmesi istendi.

12 Eylül: Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun ile ilgili toplam 645 haber ve sosyal medya paylaşımı İstanbul 3. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından engellendi ve kaldırılmasına karar verildi.

13 Eylül: Bursa 2. Sulh Ceza Mahkemesi, milli güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle Etkin Haber Ajansı'nın (ETHA) etha53.com adresine erişimin engellenmesine karar verdi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

12 Eylül: Kayseri 2. ağır ceza mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Büyük Dairesi'nin geçen yıl

Yalçinkaya lehine verdiği dönüm noktası niteliğindeki karara rağmen, eski öğretmen Yüksel Yalçinkaya'yı terör suçundan mahkum etti.

KÜRT AZINLIK

10 Eylül: Diyarbakır savcılar gazeteci Nurcan Yalçın hakkında terörizmi finanse etmek suçlamasıyla 10 yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açtı.

11 Eylül: Uluslararası PEN, çalışmalarını nedeniyle terör propagandası yapmak suçlamasıyla yedi yıldan fazla hapis cezasıyla karşı karşıya olan bir Kürt yazar hakkındaki tüm suçlamaların düşürülmesi için Türk makamlarına çağrıda bulundu.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

13 Eylül: İran'da Jina Mahsa Amini'nin ölümünün ardından düzenlenen protesto gösterilerine katılan dört Kürt, Türkiye'den İran'a sınır dışı edilme ve burada idam edilme tehdidiyle karşı karşıya.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

11 Eylül: Bağırsak ve böbrek rahatsızlıkları bulunan İzzeddin Yenigün, durumunun kötüleşmesine ve geçen yıl tıbbi nedenlerle geçici olarak tahliye edilmesine rağmen tekrar cezaevine gönderildi.

13 Eylül: Sosyal medya paylaşımları nedeniyle cezaevinde bulunan 71 yaşındaki Kürt siyasetçi Abdülmelik Okyay, şartlı tahliyesinin ertelenmesinin ardından cezaevinde geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetti.

13 Eylül: İstanbul'da polis memurlarının gözaltı sırasında kadınları kıyafetlerini çıkarmaya zorlayarak ve karakolda fotoğraflarını çekerek cinsel tacizde buldukları iddia edildi.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

12 Eylül: Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Kuzey Makedonya'nın yeni seçilen hükümetini Gülen hareketine karşı mücadeleye katılmaya çağırıldı.

KADIN HAKLARI

10 Eylül: Ocak 2013 ile Temmuz 2024 arasında Türkiye'de 1,4 milyondan fazla kadın aile içi şiddete maruz kaldığı bildirildi.

13 Eylül: İstanbul Trans Onur Komitesi, İstanbul'un İstiklal Caddesi'ndeki bir McDonalds restoranından bir trans erkeğin doğru düzgün bir açıklama yapılmadan işten çıkarıldığını duyurdu. Çalışana "uygun değilsin" denildi.